

Lietuvos *SOLVIT* centro **2024 M. VEIKLOS** **ATASKAITA**

TURINYS

<u>1. KAIP SOLVIT VEIKIA?</u>	<u>3</u>
<u>2. LIETUVOS RESPUBLIKOS SOLVIT CENTRO STATISTIKA</u>	<u>4</u>
<u>3. LIETUVOS SOLVIT CENTRO BYLŲ IŠSPRENDIMO EFEKTYVUMAS</u>	<u>6</u>
<u>4. SOLVIT CENTRŲ SKUNDŲ PROBLEMINĖS SRITYS</u>	<u>7</u>
<u>5. 2024 METŲ LIETUVOS SOLVIT CENTRO SĖKMĖS ISTORIJS</u>	<u>8</u>
<u>6. LIETUVOS SOLVIT CENTRO KOMANDA IR VIEŠINIMO VEIKLA</u>	<u>10</u>

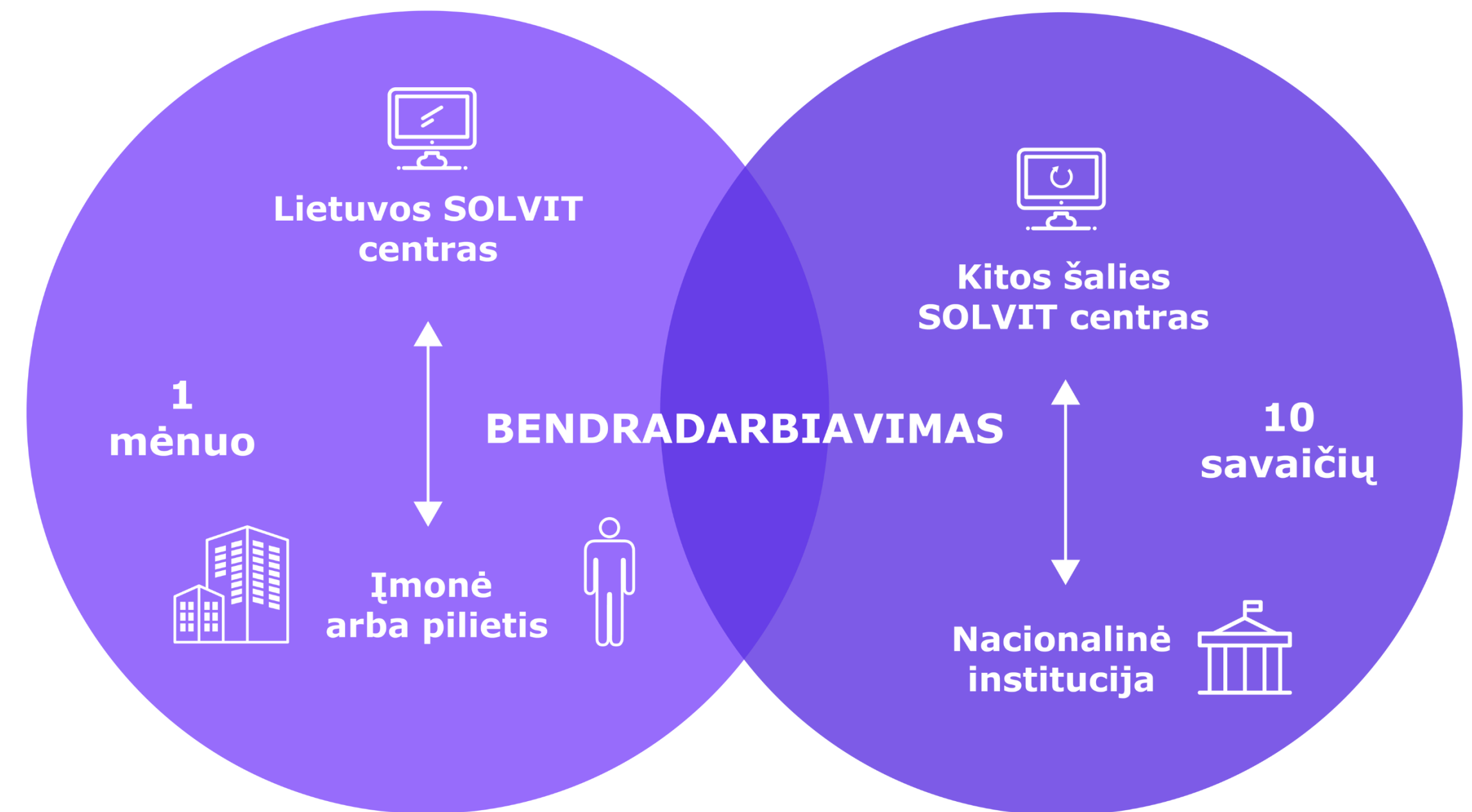
1. KAIP SOLVIT VEIKIA?

Europos Sąjungos (toliau – ES) vidaus rinka atveria daugybę galimybių asmenims, norintiems gyventi ir dirbti kitoje valstybėje narėje, ir įmonėms, norinčioms išplėsti savo veiklą visoje ES. Tačiau jei valdžios institucijos nesivadovauja ES teisės nuostatomis, neišvengiamai kyla sunkumų, kurie trukdo ES piliečiams ir verslui pasinaudoti visais vidaus rinkos teikiamais pranašumais. Todėl 2002 m. tokioms tarpvalstybinėms problemoms spręsti Europos Komisija specialiai sukūrė paslaugų tinklą SOLVIT. Per jį paslaugas piliečiams ir įmonėms teikia ES šalių nacionalinės institucijos, o konkrečiai Lietuvos Respublikoje – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija. SOLVIT tinklas nagrinėja ES piliečių ir įmonių skundus, kuriuos jie pateikia, susidūrę su problemomis, kylančiomis dėl to, kad kitos ES valstybių narių, taip pat Norvegijos, Islandijos ir Lichtenšteino valdžios institucijos netinkamai taiko ES teisės aktus. SOLVIT paslaugos yra nemokamos, o neformalus veikimo būdas padeda ES piliečiams ir įmonėms rasti greitus ir praktiškus sprendimus. Visi SOLVIT centrai dirba kartu naudodami Europos Komisijos internetinę duomenų bazę. SOLVIT veikimo principai išdėstyti Komisijos rekomendacijoje 2013/461/ES.

SOLVIT vaidmuo ir reikšmė dar labiau išaugo, nuo 2020 m. pradėjus taikyti 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą Nr. 2019/515 dėl kitoje valstybėje narėje teisėtai parduodamų prekių abipusio pripažinimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 764/2008 (toliau – Reglamentas), kuriame ES ekonominės veiklos vykdytojui suteikta teisinė galimybė savo valstybės narės SOLVIT centrui apskųsti bet kurios valstybės narės institucijos administracinį sprendimą neleisti ar riboti prekių patekimą į rinką. Reglamente pasiūlytas mechanizmo sudaro sąlygas, kad per SOLVIT neformaliai apskųstą nacionalinį administracinį sprendimą vertintų Europos Komisija ir pateiktų dėl jo nuomonę.

Ši nuomonė teikiama atitinkamam ūkio subjektui, dėl kurio buvo priimtas administracinis sprendimas, ir atitinkamoms kompetentingoms institucijoms (viešojo administravimo subjektui, priėmusiam administracinį sprendimą) per atitinkamą SOLVIT centrą. Viešojo administravimo subjektas privalo atsižvelgti į minėtą Europos Komisijos nuomonę.

Daugiau informacijos apie SOLVIT centrą – [čia](#).

SOLVIT bylų sprendimas

2. LIETUVOS SOLVIT CENTRO STATISTIKA

Visi Lietuvos SOLVIT centre gaunami skundai yra nagrinėjami pagal SOLVIT bylų nagrinėjimo taisyklės, nustatytas 2013 m. rugsėjo 17 d. Europos Komisijos rekomendacijoje dėl SOLVIT principų.

Lietuvos SOLVIT centre gavus skundą, pirmiausia vertinama, ar jis priklauso SOLVIT kompetencijai, atliekama problemos teisinė analizė, konsultuojamasi su kompetentingomis atitinkamų sričių institucijomis ir ekspertais. Tuo atveju, kai nenustatomas ES teisės pažeidimas ir skundas atmetamas, pareiškėjui visada išaiškinamas ES ar nacionalinės teisės taikymas jo individualiu atveju ir pasiūlomas geriausias SOLVIT tinklui alternatyvus problemos sprendimo būdas.

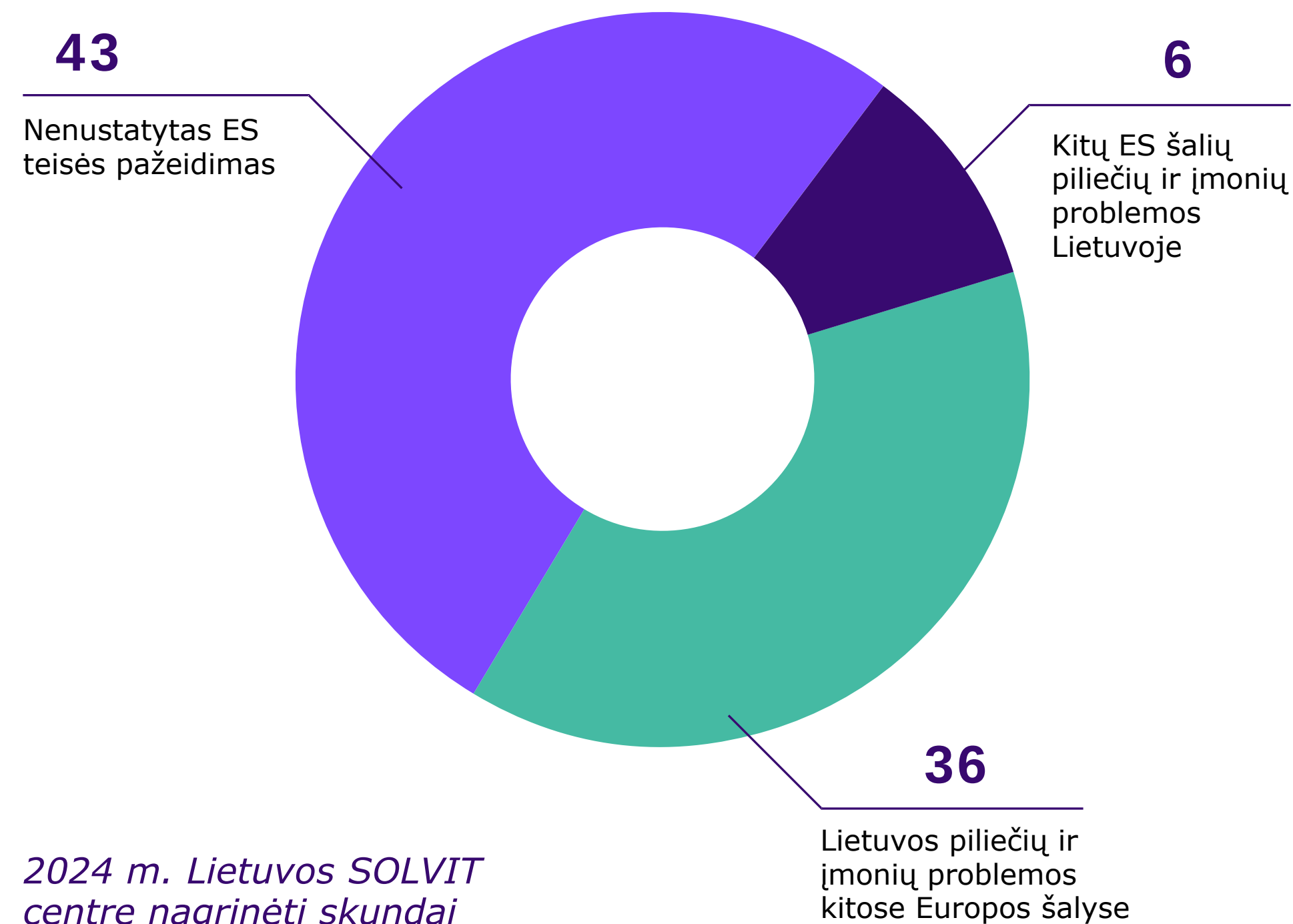
2024 m. Lietuvos SOLVIT centre gauti 85 skundai. Iš jų 42-juose skunduose išdėstytais atvejais buvo nustatytas galimas ES teisės pažeidimas (SOLVIT kompetencijos bylos) ir problemos buvo sprendžiamos pagal SOLVIT bylų nagrinėjimo taisyklės. Likę 43 skundai buvo išnagrinėti ir atmesti, nenustačius ES teisės pažeidimo, arba juos atsisakyta nagrinėti kaip nepriklausančius SOLVIT kompetencijai.

Iš minėtų 42 skundų, kuriuose išdėstytais atvejais nustatytas galimas ES teisės pažeidimas, 36 skundai buvo susiję su kitų valstybių narių institucijų sprendimais, dariusiais įtaką Lietuvos piliečiams ir įmonėms kitose Europos šalyse. Likusios 6 SOLVIT kompetencijos bylos buvo dėl Lietuvos institucijų sprendimų, kurios galbūt pažeidžia ES teisę (skundai buvo gauti iš kitų ES valstybių asmenų ir verslo subjektų).

2024 m., palyginti su 2023 m., padidėjo tiek gautų, tiek išnagrinėtų bylų skaičius (2023 m. gauta 60 bylų, o išnagrinėtos 37 bylos).

Analizuojant 2024 m. Lietuvos SOLVIT centre spęstus galimus piliečių ir įmonių ES teisės pažeidimus pagal teritoriją, nustatyta, kad jos buvo susijusios su 10 įvairių ES valstybių narių institucijų sprendimais ar veiksmais. 2024 m. daugiausia SOLVIT kompetencijos bylų Lietuvos SOLVIT centras išnagrinėjo dėl Prancūzijos (16 bylų), Airijos (4 bylos), Ispanijos, Nyderlandų ir Maltos (po 3 bylas) institucijų priimtų sprendimų ar atliktų veiksmų.

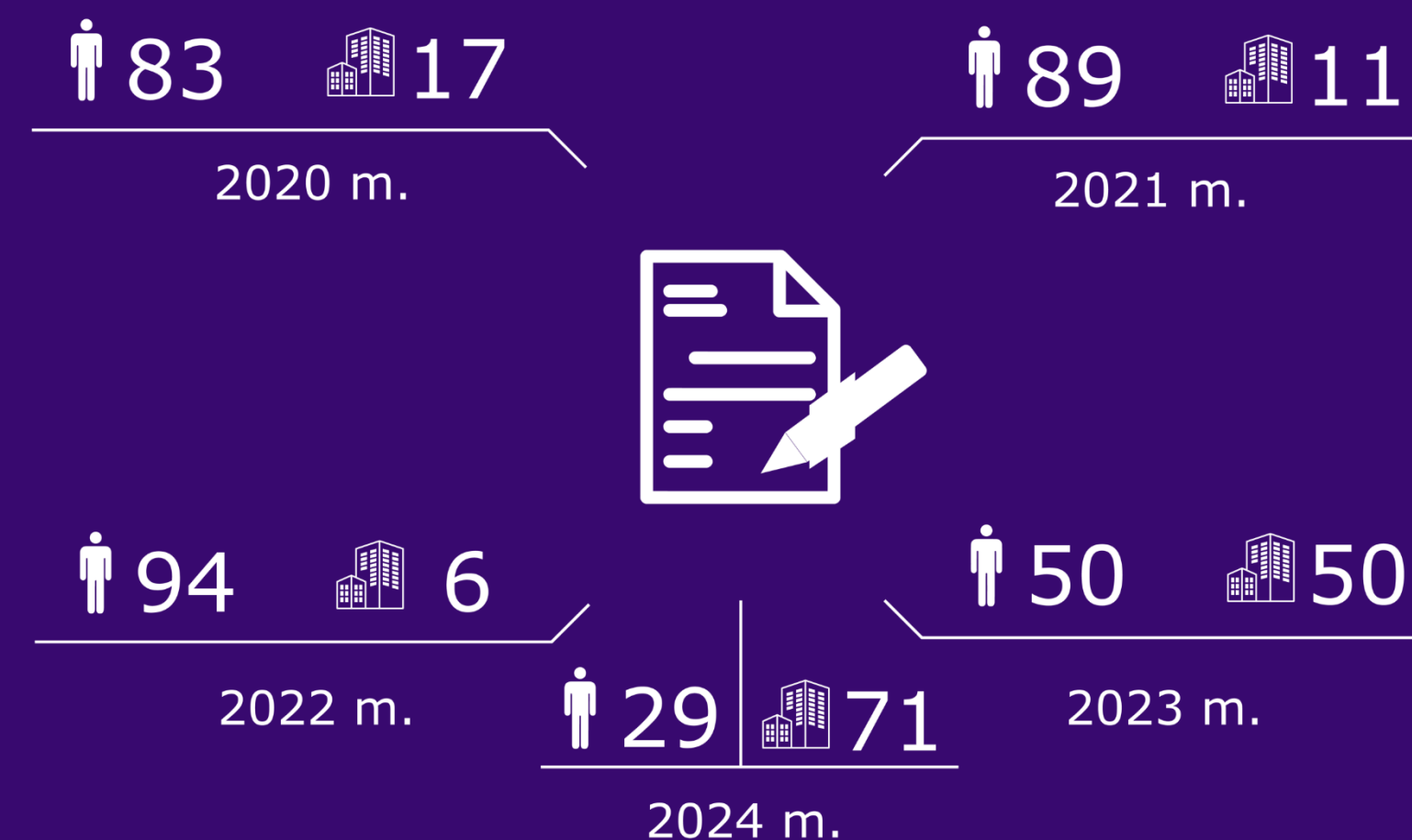
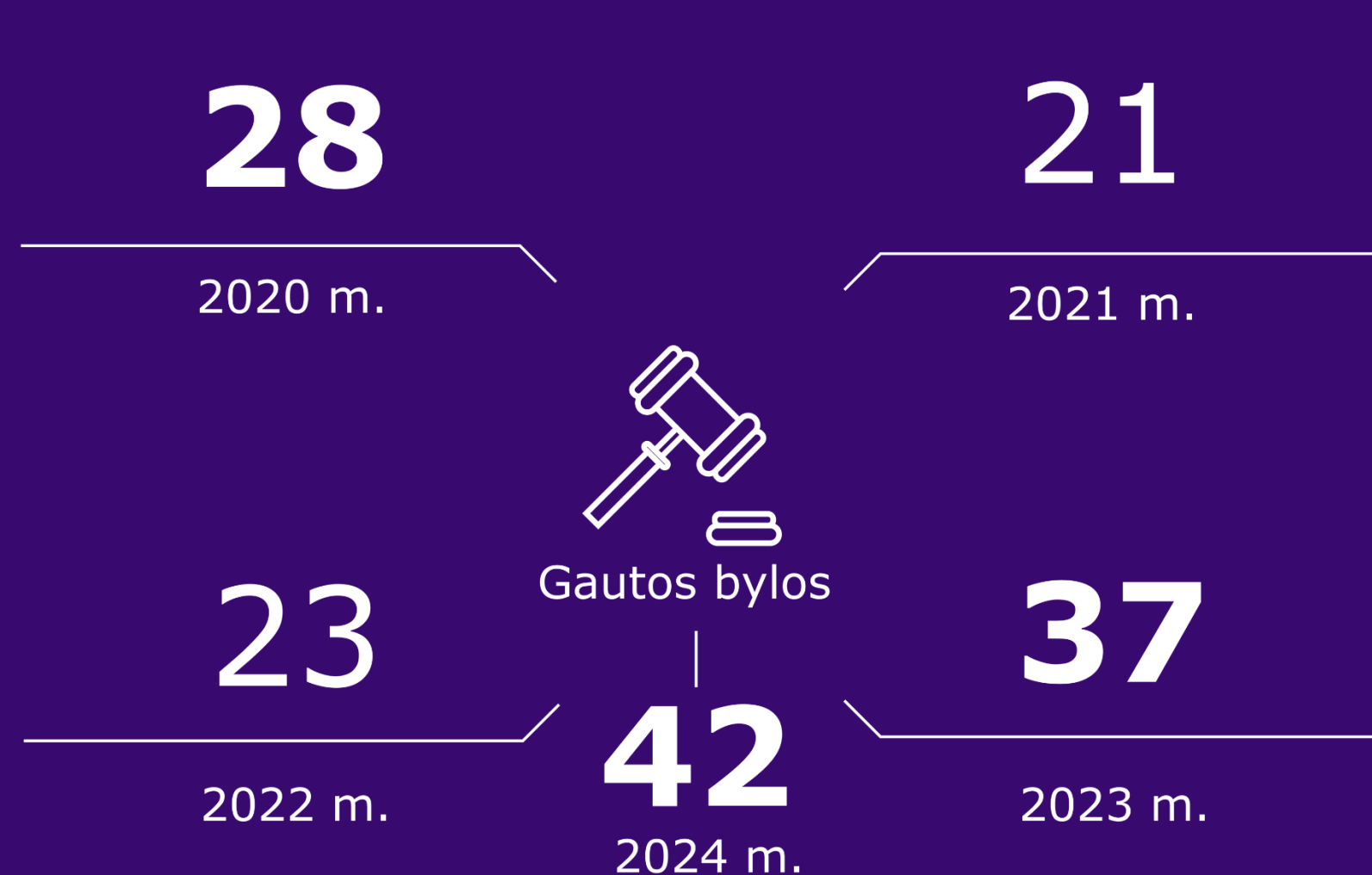
Dėl kitų šalių buvo gauta po 1 ar 2 bylas: dėl Lenkijos ir Italijos – po 2 bylas, dėl Austrijos, Danijos ir Graikijos – po 1 bylą.

2024 m. Lietuvos SOLVIT centre nagrinėti skundai

Lietuvos SOLVIT centro gautų skundų skaičius

Analizuojant 2024 m. Lietuvos SOLVIT centre spręstų galimų ES teisės pažeidimų pasiskirstymą pagal pažeistų teisių subjektus (piliečiai ar įmonės), 2024 m. Lietuvos SOLVIT centre buvo išnagrinėta 30 skundų, gautų iš verslo subjektų, ir 12 skundų, gautų iš piliečių. Būtina pažymėti, kad verslo subjektai pateikia keletą vienodų skundų dėl tos pačios situacijos, susiklosčiusios skirtingose valstybėse, arba atskirus skundus dėl pasikartojančių situacijų, todėl jų bylų skaičius yra didesnis.

Lietuvos SOLVIT centro gautų skundų pasiskirstymas pagal subjektus procentais (piliečiai ir verslas)

3. LIETUVOS SOLVIT CENTRO BYLŲ IŠSPRENDIMO EFEKTYVUMAS

2024 m. Lietuvos SOLVIT centre buvo nagrinėtos 6 SOLVIT kompetencijos bylos dėl galimai neteisėtų Lietuvos institucijų priimtų sprendimų ar veiksmų. Iš jų 5 bylos buvo pateiktos piliečių ir susijusios su socialinės apsaugos, laisvo asmenų ir paslaugų judėjimo sritimis, 1 byla buvo pateikta verslo subjekto – ji susijusi su socialinės apsaugos sritimi. Penkiose iš šių bylų Lietuvos SOLVIT centras nenustatė ES teisės pažeidimo. Vienoje byloje buvo nustatytas netinkamas ES teisės taikymas, tačiau institucija bendradarbiavo su Lietuvos SOLVIT centru ir ėmėsi veiksmų, siekdama išspręsti pareiškėjo problemą. Todėl Lietuvos SOLVIT centro bylų išsprendimo efektyvumas 2024 m. vėl buvo 100 proc.

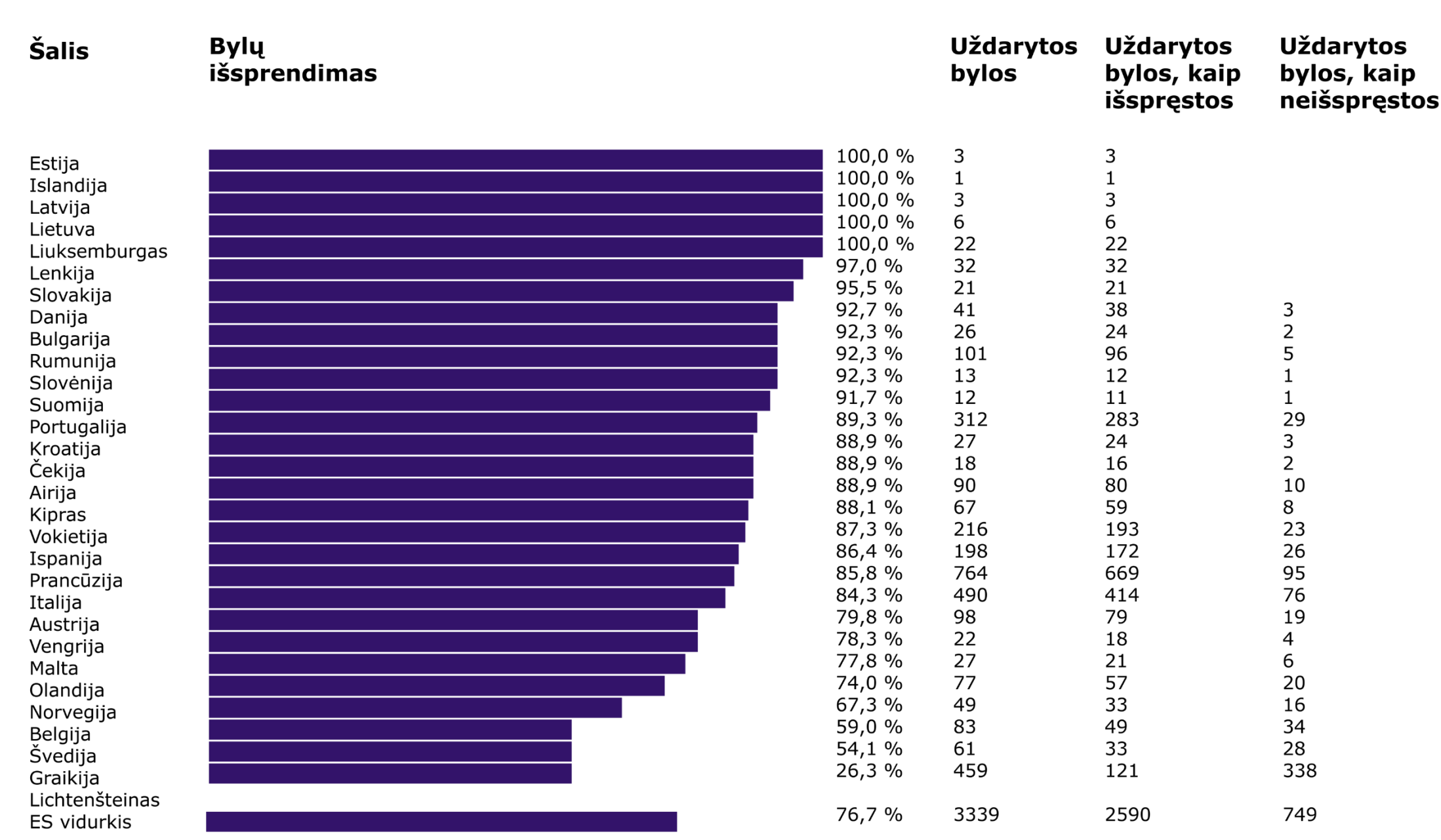
Lietuvos SOLVIT centras buvo vienas iš 5 visų ES valstybių SOLVIT centrų (iš viso yra 30 centrų), kuris pasiekė tokį efektyvumą, sprendamas bylas, susijusias su jų šalies institucijomis.

Per ataskaitinį laikotarpį (2023 m. gruodžio 1 d.–2024 m. lapkričio 30 d.) visi ES SOLVIT centrai gavo iš viso 6 477 piliečių ir įmonių bylas, iš jų išsamiai išnagrinėjo 3 339 bylas, patenkančias į SOLVIT centrų kompetencijos sritį. Šiais metais įvyko tikrai reikšmingas pokytis, palyginti su ankstesniais metais gautų bylų pokyčiu (+45 % pokytis).

2024 m. ES valstybių SOLVIT centrų išnagrinėtų verslo bylų skaičius taip pat padidėjo (+20 proc.), tačiau jų dalis, palyginti su bendru SOLVIT bylų skaičiumi, tebėra nedidelė (apie 6 proc.), jeigu lygintume su piliečių bylomis. Būtina pažymėti, kad Kipro, Vokietijos, Lietuvos, Liuksemburgo ir Lenkijos SOLVIT centrai gavo daugiausia verslo bylų.

Kiti SOLVIT centrai, sprendami Lietuvos piliečių ir įmonių problemas, susijusias su kitos šalies institucijomis, iš 37 bylų išsprendė 9, 7-iose bylose pažeidimo nebuvo nustatyta, o 21 byla buvo neišspręsta. Ši statistika kiek netiksli, kadangi net 16-iolika neišspręstų bylų buvo susijusios su viena valstybe nare dėl tos pačios problemos.

Visame ES valstybių SOLVIT centrų tinkle 2024 m. bylų išsprendimo efektyvumas siekė 85 proc., neskaičiuojant sisteminių klaidų, kurios kartojasi.

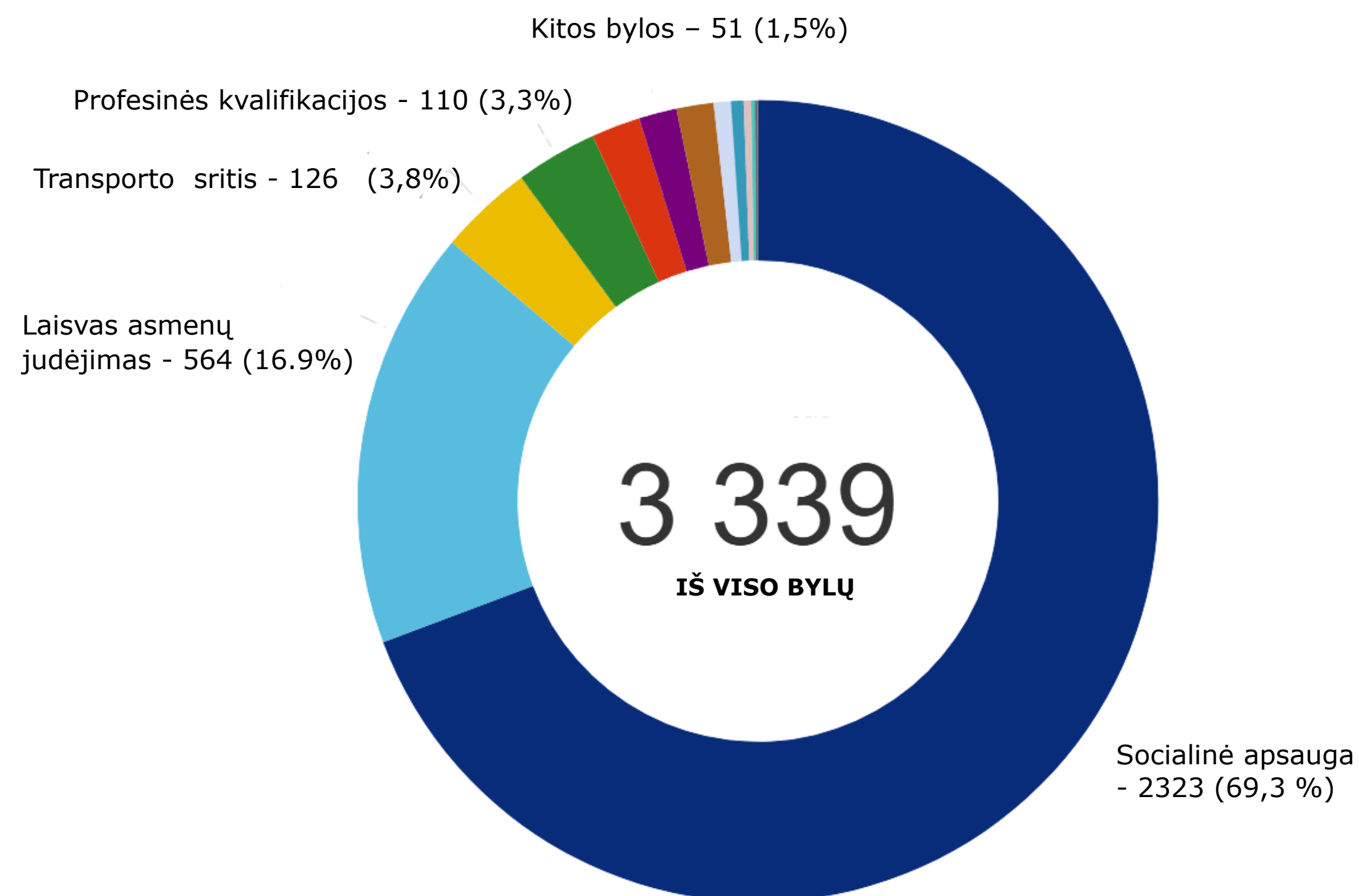

Visų SOLVIT centrų bylų išsprendimo efektyvumas

4. SOLVIT CENTRŲ SKUNDŲ PROBLEMINĖS SRITYS

2024 m. daugiausia Lietuvos SOLVIT centro kompetencijos bylų (39 proc. visų bylų) buvo susijusios su TRANSPORTO sritimi (dėl baudų, skirtų tolimųjų reisų vairuotojams), antroje vietoje buvo bylos, susijusios su MOKESČIŲ SUSIGRAŽINIMU (23 proc. visų bylų), o LAISVO ASMENŲ JUDĖJIMO SRITIS (t. y. vizų, leidimų gyventi išdavimo, gyvenamosios vietos registravimas) užėmė trečiąją vietą (18 proc. visų bylų).

2024 m. visuose ES valstybių SOLVIT centrų tinkluose dominavo SOCIALINĖ APSAUGOS srities bylos – jos sudarė 69,3 proc. visų nagrinėtų bylų (iš viso 2313). Antrą vietą užėmė bylos dėl LAISVO ASMENŲ JUDĖJIMO (16,9 proc.), trečioje vietoje – bylos, susijusios su TRANSPORTO sritimi (3,8 proc.), o ketvirtoje – PROFESINIŲ KVALIFIKACIJŲ PRIPAŽINIMO srities bylos (3,3 proc.).

2024 m. SOLVIT bylų problemų sritys

5. 2024 METŲ LIETUVOS SOLVIT CENTRO SĖKMĖS ISTORIJS

Sėkmės istorijos įrodo, kad net neformaliu būdu sprendžiant problemas dėl netinkamo ES teisės taikymo, galima pasiekti gerų rezultatų, siekiant užkirsti kelią ES teisės pažeidimams ateityje bei efektyviai apginti ES piliečių ir įmonių teises.

Lietuvos įmonei buvo padėta pateikti mokesčių ataskaitą

Lietuvos įmonė kreipėsi į SOLVIT negalėdama pateikti mokesčių ataskaitos per mokesčių sistemą CESOP, nes Italijoje neregistruotoms įmonėms nebuvo sudaryta sąlygų to padaryti.

Įsitraukus SOLVIT, Italijos institucijos suteikė Lietuvos įmonei kodą ir ji galėjo prisijungti prie CESOP mokesčių sistemos ir pateikti mokesčių ataskaitą.

Graikijos pilietis, gyvenantis Lietuvoje, gavo reikiamus senatvės pensijai reikalingus dokumentus

Į SOLVIT kreipėsi Lietuvoje gyvenantis Graikijos pilietis – jis informavo, kad Graikijos institucijos jam neišduoda P5000 formų dėl senatvės pensijos apskaičiavimo.

Įsitraukus SOLVIT, Graikijos institucijos pareiškėjui pateikė trūkstamus dokumentus ir jam galėjo būti apskaičiuota jo senatvės pensija Lietuvoje.

Lietuvos pilietė galėjo susimokėti nekilnojamo turto mokesčius Latvijoje

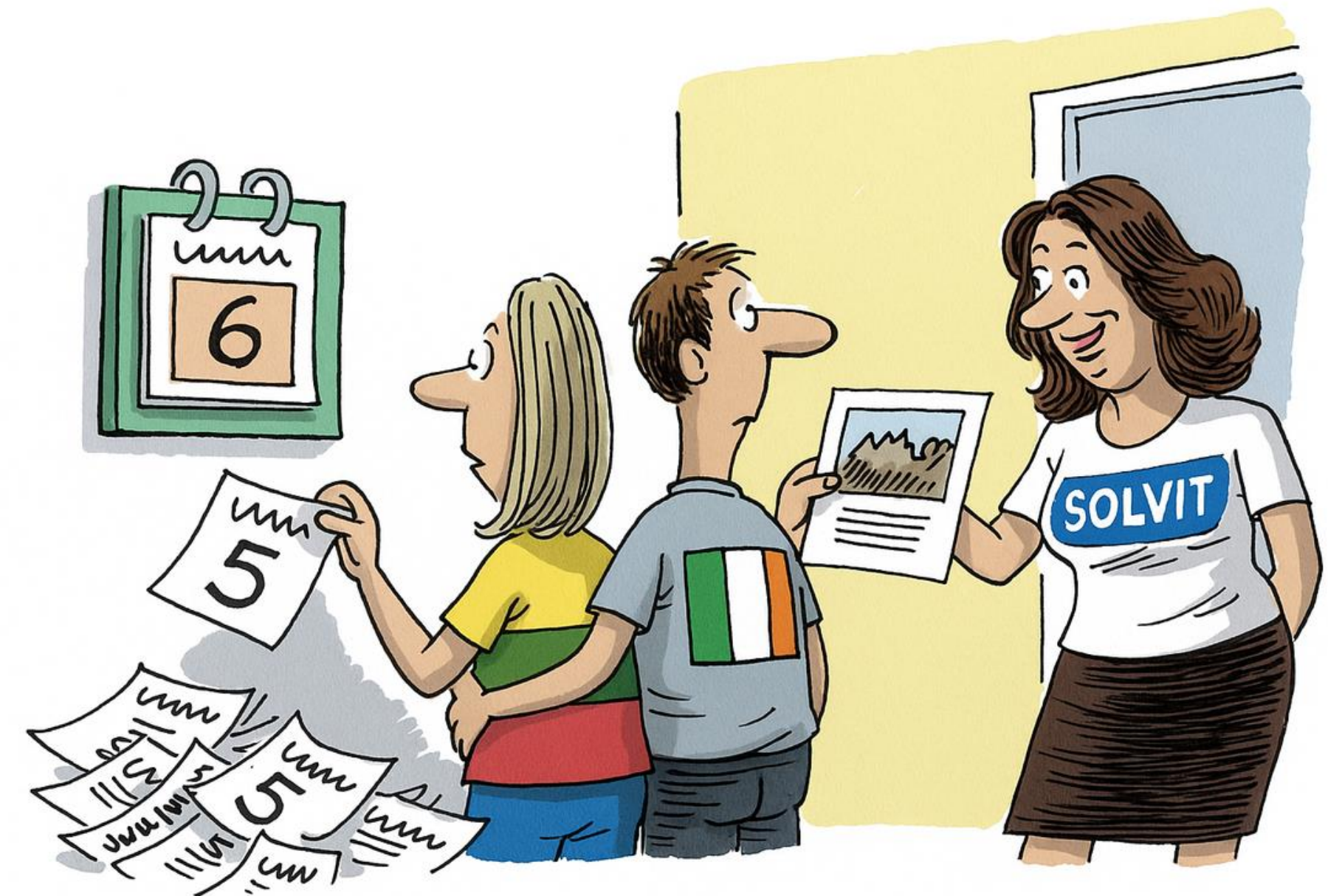
Į SOLVIT kreipėsi Lietuvos pilietė, kuriai kilo sunkumų pateikti dokumentus Latvijos institucijoms dėl nekilnojamojo turto mokesčių sumokėjimo ir juos susimokėti, kadangi ji turėjo nekilnojamojo turto Latvijoje.

Įsitraukus SOLVIT, susisiektą su Latvijos SOLVIT centru. Jis labai aktyviai ir operatyviai bendradarbiavo su Latvijos institucijomis ir pareiškėjai pavyko pateikti dokumentus ir susimokėti mokesčius už nekilnojamąjį turtą Latvijoje.

Lietuvos piliečių sutuoktiniams (ne ES piliečiams) pavyko gauti vizas ar leidimus gyventi Airijoje

Keletas Lietuvos piliečių kreipėsi į SOLVIT, nes jų sutuoktiniams iš trečiųjų šalių nepavykdavo gauti vizų ar leidimų gyventi Airijoje. Airijos institucija netinkamai įvertindavo pateiktus dokumentus dėl vizos išdavimo ar leidimo gyventi ir dėl to delsė patenkinti pareiškėjų prašymus.

Įsitraukus SOLVIT, Lietuvos piliečių prašymai buvo patenkinti ir jų sutuoktiniams išduotos vizos arba leidimai gyventi Airijoje. Šeimos vėl gali būti kartu!

6. LIETUVOS SOLVIT CENTRO KOMANDA IR VIESINIMO VEIKLA

Lietuvos SOLVIT centrą 2024 metais į priekį vedė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Europos Sąjungos ir tarptautinių reikalų grupės patarėja Laura Purinė.

2024 metais SOLVIT centro ekspertė stiprino savo kompetencijas dalyvaudama Europos Komisijos kasmet organizuojamuose mokymuose ir renginiuose, susijusiuose su vidaus rinkos veikimu ir ES teisės taikymu.

2024 m. Lietuvos SOLVIT centras savo veiklą ir galimybes pristatė tiek Lietuvoje, tiek užsienyje. SOLVIT centras pristatytas ES vidaus rinkos 30-mečiui skirtoje Europos Komisijos organizuotoje išvažiuojamojoje parodoje „[Bendrosios rinkos turas](#)“, kuri vyko Klaipėdoje. Renginio metu buvo dalijamos skrajutės, kalbama apie iššūkius vidaus rinkoje, informuojama, kaip SOLVIT gali pagelbėti piliečiams ir įmonėms. 2024 m. Lietuvos SOLVIT centras savo veiklą taip pat pristatė Belgijoje ir Italijoje gyvenantiems lietuviams ir lietuvių įmonėms (Italijoje – nuotoliniu būdu, o Belgijoje – suorganizavus gyvą susitikimą).

Viešinant informaciją apie SOLVIT centro veiklą, stiprinamas šio centro žinomumas, atveriamos galimybės Lietuvos piliečiams ir įmonėms sužinoti, kaip gauti operatyvią nemokamą pagalbą, kilus kasdieniams sunkumams kitoje valstybėje.

Lietuvos SOLVIT centras **2024 M. VEIKLOS ATASKAITA**

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija
Europos Sąjungos ir tarptautinių reikalų grupė

Gedimino pr. 38, Vilnius
+ 370 630 45900 + 370 660 74 846

el. p. solvit@eimin.lt
eimin.lrv.lt/solvit